

Sivistystoimi

Vastuuhenkilö: sivistysjohtaja

Toimintaperiaatteet

Sivistystoimi rakentaa elinvoimaista, kaksikielistä ja lapsiystävällistä Loviisaa. Järjestämme laadukkaan ja saavutettavan varhaiskasvatuksen, koulutuksen ja vapaan sivistystyön ja laadukkaat ja saavutettavat ruokapalvelut sekä edistämme kaikenikäisten kuntalaisten oppimista, hyvinvointia ja osallisuutta. Toimintaa kehitetään ennakoivasti, turvallisesti ja taloudellisesti kestävästi. Toimintaamme ohjaavat kaupungin arvot: yhteisöllisyys, luovuus, luottamus, sujuvuus ja vastuullisuus.

Sivistystoimen vastualueet

- Hallinto ja kehittäminen, lapsiparlamentti ja lapsiystävällinen kunta -toimintamalli
- Ruokapalvelut
- Varhaiskasvatus
- Koulutus
- Vapaa sivistystyö

Toiminnan painopisteet

• Strategian toimeenpano sivistyspalveluissa

Tavoite: Vahvistaa Loviisaa kaksikielisen osaamisen kaupunkina sekä edistää laadukkaita, saavutettavia ja yhdenvertaisia palveluja.

• Muuttuvaan palvelutarpeeseen vastaaminen

Tavoite: Ennakoida väestökehitystä ja sovittaa palvelujen järjestäminen muuttuvaan tarpeeseen pedagogisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävällä tavalla.

• Lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja osallisuuden vahvistaminen

Tavoite: Edistää lasten ja nuorten hyvinvointia, turvallista arkea ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä vakiinnuttaa Lapsiystävällinen kunta -työtä osaksi kaupungin toimintaa.

• Henkilöstön hyvinvointi, osaaminen ja saatavuus

Tavoite: Vahvistaa työyhteisöjen toimivuutta, henkilöstön osaamista ja työhyvinvointia sekä varmistaa osaavan henkilöstön saatavuus.

• Toiminnan uudistaminen ja tuottavuus

Tavoite: Sujuvoittaa toimintatapoja ja hyödyntää digitalisaatiota ja tekoälyä palvelujen laadun, saavutettavuuden ja tuottavuuden parantamisessa.

• Turvallisuus ja toimintavarmuus

Tavoite: Vahvistaa turvallisuusjohtamista, varautumista, tietoturvaa ja palvelujen jatkuvuutta häiriötilanteissa.

Riskiarvio

Riski:

Väestö- ja palvelutarpeen muutokset, talouden reunaehdot sekä osaavan henkilöstön saatavuus voivat vaikeuttaa palvelujen pitkäjänteistä ja tarkoituksenmukaista järjestämistä. Palvelutarpeen ja käytettävissä olevien resurssien epätasapaino voi heikentää palvelujen saatavuutta, laatua ja kustannustehokkuutta. Toimintaympäristön häiriöt, turvallisuusuhat, kyberuhat ja tietojärjestelmien toimintahäiriöt voivat lisäksi vaarantaa palvelujen jatkuvuuden.

Vaikutus:

Riskien toteutuminen voi aiheuttaa ennakoimattomia kustannuksia, vaikeuttaa henkilöstön, tilojen ja muiden resurssien tarkoituksenmukaista kohdentamista sekä heikentää palvelujen saatavuutta ja laatua. Se voi myös lisätä henkilöstön kuormitusta ja edellyttää nopeita muutoksia palvelujen järjestämiseen.

Riskienhallinta:

Väestö- ja palvelutarpeen, talouden sekä henkilöstötilanteen kehitystä seurataan systemaattisesti ja tietoa hyödynnetään toiminnan, resurssien ja tilatarpeiden ennakoinnissa. Palvelujen järjestämistä sopeutetaan muuttuviin tarpeisiin ja henkilöstön osaamista, saatavuutta ja työhyvinvointia vahvistetaan. Palvelujen jatkuvuus varmistetaan turvallisuusjohtamisella, varautumisella, tietoturvalla sekä ajantasaisilla valmius- ja jatkuvuussuunnitelmilla.

Toimintaa varten käytettävissä olevat ulkoiset määrärahat (ulkoinen toimintakate on sitova kaupunginvaltuustoon nähden)

21141 SIVISTYSTOIMI

	Tilinpäätös 2025	Alkuperäinen TA 2026	Muutettu KS 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Myyntituotot	2 398 073	2 170 760	2 170 760	2 123 000	2 176 075	2 230 477
Maksutuotot	624 138	635 700	635 700	627 800	643 495	659 582
Tuet ja avustukset	469 642	618 515	618 515	375 065	384 442	394 053
Muut toimintatuotot	54 773	64 075	64 075	51 865	53 162	54 491
TOIMINTATUOTOT	3 546 626	3 489 050	3 489 050	3 177 730	3 257 173	3 338 603
Henkilöstökulut	-23 005 036	-23 418 662	-23 418 662	-25 818 010	-26 497 232	-27 159 662
Palvelujen ostot	-3 244 727	-3 113 620	-3 113 620	-3 246 297	-3 321 304	-3 404 337
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 414 678	-1 403 510	-1 403 510	-1 441 050	-1 477 076	-1 514 003
Avustukset	-346 300	-515 000	-515 000	-445 000	-456 125	-467 528
Muut toimintakulut	-1 557 980	-1 752 190	-1 752 190	-1 769 390	-1 813 625	-1 858 965
TOIMINTAKULUT	-29 568 721	-30 202 982	-30 202 982	-32 719 747	-33 565 362	-34 404 496
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-26 022 096	-26 713 932	-26 713 932	-29 542 017	-30 308 189	-31 065 893
Muut rahoituskulut	-42	0	0	0	0	0
Ulkoiset rahoitustuotot ja -kulut	-42	0	0	0	0	0
VUOSIKATE	-26 022 137	-26 713 932	-26 713 932	-29 542 017	-30 308 189	-31 065 893
Poistot ja arvonalentumiset	-195 079	-247 174	-247 174	-393 119	-378 377	-373 502
TILIKAUDEN TULOS	-26 217 216	-26 961 106	-26 961 106	-29 935 136	-30 686 566	-31 439 395
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-26 217 216	-26 961 106	-26 961 106	-29 935 136	-30 686 566	-31 439 395

Yksikkö: Varhaiskasvatus

Vastuuhenkilö: varhaiskasvatuspäällikkö

Yksikön tehtävät

Varhaiskasvatuksen tehtävä on antaa lapselle suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatusta, opetusta ja hoitoa kokonaisuutena, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Pedagogisina painopisteinä kaikissa päiväkodeissa ovat toiminnallinen oppiminen sekä lasten liikkumisen ja fyysisen aktiivisuuden edistäminen. Erityisvarhaiskasvatus järjestetään osana lapsen normaalia varhaiskasvatusta.

Toiminnan painopisteet

- Tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista
- Edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta
- Ehkäistä syrjäytymistä
- Tukea huoltajia kasvatustyössä ja mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään tai opiskeluun

Toimintaympäristön muutokset suunnittelukaudella ja käynnissä olevat hankkeet

Varhaiskasvatustilain (540/2018) 37. §:n mukaan 1.1.2030 alkaen päiväkodissa kasvatusta, opetusta ja hoitotehtävissä toimivasta 35. §:ssä tarkoitetusta henkilöstöstä vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus, josta vähintään puolella varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus. Muilla tulee olla vähintään varhaiskasvatuksen lastenhoitajan kelpoisuus. Loviisassa yksi kolmasosa päiväkotien kasvatushenkilöstöstä on varhaiskasvatuksen opettajia. Jotta Loviisan varhaiskasvatuksessa varmistetaan lakisääteinen henkilöstörakenne 2030 vuoden alusta alkaen, on tulevat rekrytoinnit suunniteltava tarkasti.

Syksyllä 2026 käynnistettiin Koskenkylän päiväkotia koskeva tarveselvitys, joka koskee osittain myös Hembakan päiväkotia. Vuonna 2027 on vuorossa hankesuunnittelu. Koskenkylässä tavoitteena on saada toiminnan kannalta tarkoituksenmukaiset ja asianmukaiset tilat, luopua Suurpellontiellä sijaitsevista tiloista sekä keskittää kaikki toiminta yhteen osoitteeseen. Tavoitteena on näin parantaa toiminnan sujuvuutta ja tilojen tarkoituksenmukaista käyttöä. Hembakan päiväkodin osalta keskeisiä kehittämistarpeita ovat pihan laajentaminen sekä liikennejärjestelyjen parantaminen.

Varhaiskasvatuksessa jatketaan positiiviseen pedagogiikkaan perustuvan Huomaa hyvä! -toimintamallin vakiinnuttamista osaksi yksiköiden arkea. Toimintamallin avulla vahvistetaan lasten vahvuuksien tunnistamista, hyvinvointia, osallisuutta sekä tunne- ja vuorovaikutustaitoja. Samalla tuetaan henkilöstön pedagogista osaamista, työhyvinvointia sekä myönteisen toimintakulttuurin kehittymistä koko varhaiskasvatusyhteisössä. Toimintamallin ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi on muun muassa varattu määräraha digipalvelun vuosilisensseihin.

Varhaiskasvatuksen digitutor-tehtävä vakinaistetaan tukemaan varhaiskasvatuksen digitaalisuutta ja digipedagogiikkaa. Varhaiskasvatus tarvitsee digitutorin myös hankkeen jälkeen, koska hankkeen päätyminen ei tarkoita digitalisaation päättymistä. Päinvastoin hankkeen jälkeen tarvitaan henkilö,

joka varmistaa, että saavutettu osaaminen säilyy, kehittyy ja siirtyy osaksi varhaiskasvatuksen pysyvää arkea. Digitutor ei siis ole vain hankkeen toteuttaja, vaan osaamisen ylläpitäjä, kehittäjä ja jalkauttaja.

Keskeiset perustelut:

- Osaamisen ylläpito: Digitaaliset välineet, sovellukset ja toimintatavat muuttuvat nopeasti. Hankkeen aikana opittu osaaminen tarvitsee jatkuvaa ylläpitoa ja päivittämistä.
- Tuki arjen tilanteissa: Kaikki työntekijät eivät tarvitse samaa koulutusta, mutta jokainen tarvitsee mahdollisuuden saada apua silloin, kun ongelma tulee vastaan. Digitutor tarjoaa matalan kynnyksen tukea työpaikan omassa arjessa.
- Pedagogisesti tarkoituksenmukainen digitalisaatio: Digitutor auttaa pohtimaan, milloin digitaalinen väline aidosti tukee lapsen oppimista, leikkiä, osallisuutta ja dokumentointia, eikä digitalisaatio jää pelkäksi laitteiden käytöksi.
- Osaamisen jakaminen: Digitutor voi levittää hyviä käytäntöjä tiimien ja yksiköiden välillä, jolloin hankkeessa syntynyt osaaminen ei jää yksittäisten työntekijöiden varaan.
- Uusien työntekijöiden perehdytys: Henkilöstö vaihtuu ja uusia työntekijöitä tulee jatkuvasti. Digitutorilla on tärkeä rooli digitaalisten toimintatapojen perehdyttämisessä.
- Tietoturva ja vastuullisuus: Lasten kanssa toimittaessa on erityisen tärkeää huolehtia esimerkiksi tietosuojasta, turvallisesta viestinnästä, kuvien käsittelystä ja tekoälyn vastuullisesta käytöstä.
- Hankkeen tulosten juurruttaminen: Ilman jatkuvaa vastuuhenkilöä hankkeen aikana kehitetyt toimintamallit voivat vähitellen unohtua. Digitutor toimii siltana hankkeen ja pysyvän toiminnan välillä.
- Resurssien tehokas hyödyntäminen: Kun henkilöstö saa nopeasti apua ja osaa hyödyntää olemassa olevia välineitä paremmin, vähenevät turha työ, ongelmatilanteet ja päällekkäinen tekeminen.

Käynnissä olevat hankkeet

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävä hanke 1.8.2026–31.7.2027. Hanke toteutetaan valtion erityisavustuksella rahoitettavana kehittämishankkeena. Tavoitteena on vahvistaa lasten yhdenvertaisia mahdollisuuksia oppimiseen, kehitykseen ja osallisuuteen sekä edistää inklusiivisten toimintatapojen toteutumista varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. Hanke toteutetaan työparimallina, jossa varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja resurssiopettaja tukevat lasten tarvitseman tuen toteutumista, henkilöstön osaamista sekä toimintakulttuurin kehittämistä.

Keskeiset tavoitteet

- vahvistaa koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta
- kehittää varhaisen, tehostetun ja erityisen tuen toimintamalleja
- lisätä henkilöstön osaamista lasten tuen tarpeiden tunnistamisessa ja tukemisessa
- vahvistaa monialaista yhteistyötä
- tukea lasten sujuvia siirtymiä varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja edelleen perusopetukseen
- edistää inklusiivista toimintakulttuuria, osallisuutta ja hyvinvointia.

Toimenpiteet

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja vastaa tuen rakenteiden kehittämisestä, henkilöstön pedagogisesta ohjauksesta, lasten tuen suunnittelusta ja koordinoinnista sekä nivelvaiheiden valmistelusta. Valtionavustuksella palkattu resurssiopettaja toimii työparina lapsiryhmissä tukien lasten yksilöllisiä tarpeita, henkilöstön osaamista, oppimisympäristöjen kehittämistä sekä inklusiivisten toimintatapojen toteutumista.

Riski-arvio

Riski: Lapsimäärien kehitystä ei voida ennakoida täysin luotettavasti. Vuonna 2025 syntyvyys kääntyi nousuun kolmen vuoden laskusuunnan jälkeen, mutta on vielä epävarmaa, muodostuuko kehityksestä pysyvä trendi vai jääkö nousu tilapäiseksi. Kaupungin väestökehitys on lisäksi alueellisesti epätasaista, mikä vaikeuttaa palvelutarpeen ennakkointia.

Vaikutus: Lapsimäärien odottamaton kasvu voi aiheuttaa painetta henkilöstöresursseille, tiloille ja palveluverkostolle. Toisaalta lapsimäärien lasku voi johtaa resurssien ylimitoitukseen ja heikentää palveluiden kustannustehokkuutta.

Riskienhallinta: Lapsi- ja väestökehitystä seurataan säännöllisesti, ja palveluverkoston, tilojen sekä henkilöstöresurssien suunnittelussa varaudutaan joustavasti muutoksiin molempiin suuntiin.

Toimintaa varten käytettävissä olevat ulkoiset määrärahat

Varhaiskasvatus

Yksikön tuloarvio ja määrärahat (ohjeellinen)

211410 Varhaiskasvatus

	Tilinpäätös 2025	Alkuperäinen TA 2026	Muutettu KS 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Myyntituotot	218 563	183 000	183 000	224 500	230 112	235 865
Maksutuotot	357 084	367 700	367 700	357 300	366 232	375 388
Tuet ja avustukset	102 217	100 400	100 400	15 000	15 375	15 759
TOIMINTATUOTOT	677 865	651 100	651 100	596 800	611 720	627 013
Henkilöstökulut	-6 491 294	-6 251 745	-6 251 745	-7 242 809	-7 423 880	-7 609 477
Palvelujen ostot	-291 374	-186 850	-186 850	-234 400	-240 260	-246 266
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-50 662	-81 800	-81 800	-87 200	-89 380	-91 614
Avustukset	-323 300	-480 000	-480 000	-410 000	-420 250	-430 756
Muut toimintakulut	-48 042	-42 200	-42 200	-41 600	-42 640	-43 706
TOIMINTAKULUT	-7 204 672	-7 042 595	-7 042 595	-8 016 009	-8 216 410	-8 421 820
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-6 526 808	-6 391 495	-6 391 495	-7 419 209	-7 604 690	-7 794 807
VUOSIKATE	-6 526 808	-6 391 495	-6 391 495	-7 419 209	-7 604 690	-7 794 807
Poistot ja arvonalentumiset	-4 467	-5 562	-5 562	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-6 531 275	-6 397 057	-6 397 057	-7 419 209	-7 604 690	-7 794 807
ULIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-6 531 275	-6 397 057	-6 397 057	-7 419 209	-7 604 690	-7 794 807

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027
0–6-vuotiaiden määrä	642	520	480
Varhaiskasvatuksen piirissä			
Lapsia	510	490	450
euroa/lapsi, netto	9 306 ulk.	8 618 ulk.	14 647 ulk.
Ryhmäperhepäivähoidossa			
Lapsia	12	12	12
euroa/lapsi, netto	14 455 ulk.	13 238 ulk.	15 945 ulk.
Vuorohoidossa			
Lapsia	23	25	30
Kotihoidon tuki			
Lakisääteinen, lapsia	54	80	70
Yksityisen hoidon tuet			
Lakisääteinen, lapsia	4,5	7	4
Avoin varhaiskasvatus			
Treffiksessä perheitä/vuosi	150	150	130

Yksikkö: Koulutus

Vastuuhenkilö: koulutuspäällikkö

Kaksikielisessä Loviisassa panostetaan lapsi-/oppilas-/opiskelijälähtöiseen sekä osallistavaan toimintakulttuuriin. Koulutuksessa edistetään oppijoiden ja henkilöstön hyvinvointia ennaltaehkäisevän työn, yhdenvertaisuuden ja syrjimättömyyden periaatteiden mukaisesti. Lisäksi panostetaan laadukkaaseen oppimisen ja koulunkäynnin tukeen, jotta jokaisella oppijalla on mahdollisuus saavuttaa riittävät tiedot ja taidot.

Opetuksessa hyödynnetään koulujen lähiympäristöjä ja monipuolisia oppimiskokonaisuuksia, kuten digi-, kieli-, liikunta- ja kulttuuripolkuja. Kouluissa ja kerhotoiminnassa tehdään mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä myös koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Oppijoita kannustetaan yritteliäisyyteen, osallisuuteen ja kriittiseen ajatteluun.

Loviisan koulutoimen painopistealueina lukuvuonna 2026–2027 ovat opiskelutekniikoiden sekä perustaitojen, erityisesti lukutaidon, vahvistaminen.

Esi- ja perusopetus

Perusopetuksen tehtävänä on antaa oppilaille tarvittavat valmiudet ja kelpoisuus siirtyä toisen asteen opintoihin. Kaupungin lakisääteisiin tehtäviin kuuluvat esiopetuksen, perusopetuksen ja perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestäminen. Lisäksi kaupunki järjestää aamu- ja iltapäivätoimintaa sekä kerhotoimintaa.

Toiminta perustuu ammattitaitoiseen henkilöstöön ja hyvään johtamiseen. Henkilöstön osaamisen kehittämistä tuetaan erityisesti muuttuneen lainsäädännön edellyttämien vaatimusten mukaisesti, samalla huomioiden tehtävän vaativuutta vastaava palkkaus. Oppilaille tarjotaan myönteisiä oppimiskokemuksia, vahvistetaan perustaitoja sekä tuetaan kasvua ja hyvinvointia.

1.8.2025 voimaan tullut oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistus vahvistaa oikea-aikaisen ja ennaltaehkäisevän tukea toteutumista kaikilla asteilla. Uudistus velvoittaa kuntia lisäämään oppilaille tarjottavaa tukea (ryhmäkohtainen tuki vähintään 0,122/oppilas). Lisäksi perusopetuksen tuntijaon muutokset, joiden myötä äidinkielen ja matematiikan opetukseen lisättiin vuosiviikkotunteja 1.8.2025 alkaen, tukevat perustaitojen vahvistamista ja oppimiserojen kaventamista.

Lukiokoulutus

Lukiokoulutus tarjoaa opiskelijoille laadukasta opetusta sekä valmiuksia jatko-opintoihin ja työelämään. Toiminnan keskeisiä painopisteitä ovat laaja-alainen osaaminen, kansainvälisyys ja yrittäjäyyskasvatus.

Uudistetun lukiolain ja opetussuunnitelman mukaisesti lukiossa järjestetään oppimisen tukea ja erityisopetusta 1.8.2025 alkaen. Tavoitteena on varmistaa, että opiskelijat saavat tarvitsemansa tuen opintojensa etenemiseen ja hyvinvointinsa vahvistamiseen.

Toiminnan painopisteet

- Lasten ja nuorten kasvun, oppimisen ja hyvinvoinnin tukeminen varhaisen ja ennaltaehkäisevän tuen keinoin sekä perustaitojen, erityisesti luku- ja laskutaidon, vahvistaminen perusopetuksessa tuntijaon ja oppimisen tuen uudistuksen mukaisesti.
- Koululäsnäolon systemaattinen seuranta ja tukeminen sekä rakenteellisten että toiminnallisten toimintamallien avulla.
- Henkilöstön osaamisen ja työhyvinvoinnin vahvistaminen rekrytoinnin, täydennyskoulutuksen sekä laadukkaan esihenkilötyön keinoin.
- Kestävän kehityksen, erityisesti sen sosiaalisen ja kulttuurisen ulottuvuuden, edistäminen sekä digitalisaation tavoitteellinen hyödyntäminen opetuksessa ja oppimisympäristöissä.
- Perusopetuslain muutoksen toimeenpano 1.8.2026 alkaen siten, että liikkumista lisätään osana koulupäivää.

Toimintaympäristön muutokset suunnittelukaudella ja käynnissä olevat hankkeet

- Oppimisen tuen toimintamallien ja käytänteiden edelleen kehittäminen sekä vakiinnuttaminen esi- ja perusopetuksessa sekä lukiossa.
- Oppimisympäristöjen kehittäminen kestävän kehityksen ja digitalisaation periaatteiden mukaisesti perusopetuksessa ja lukiossa.
- Paikallisen lukio-opetuksen vetovoiman ja houkuttelevuuden vahvistaminen.
- Oppilaiden ja opiskelijoiden kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukeminen muuttuvassa ja epävarmassa toimintaympäristössä.
- **Opetushallituksen (53/6882/2024) valtionavustus 92 378 euroa hankkeelle Yhdessä kohti parempaa: Välmaende elever i en trygg skola.** Avustuksen käyttöaika on 31.3.2025–31.7.2027.
- **Aluehallintoviraston (ESAVI/12622/2025) valtionavustus 120 000 euroa hankkeelle Koulu- ja oppilaitosnuorisotyön laatuhanke Loviisassa 2025–2027.** Avustuksen käyttöaika on 1.8.2025–31.7.2027.
- **Lupa- ja valvontaviraston (LVV-U/ 51736/ 2026) valtionavustus 60 000 euroa hankkeelle Loviisan malli – Hauska harrastaa 6.0.** Avustuksen käyttöaika on 1.8.2026–31.7.2027.
- **Lupa- ja valvontaviraston (LVV-U/64736/2026) valtionavustus 34 000 euroa hankkeelle Aktiiviset oppilaat 4.0.** Avustuksen käyttöaika on 1.8.2026–31.7.2027.

Riskiarvio

Riski: Lasten ja nuorten hyvinvoinnin haasteiden lisääntyminen, opiskeluhoolto- ja tukipalveluiden saatavuuteen liittyvät epävarmuudet, opiskelijamäärien vaihtelu, julkisen liikenteen puutteet, toimitilojen kuntoon liittyvät ongelmat, digitaalisten tukipalveluiden riittämättömyys sekä henkilöstön kasvava työkuorma voivat yhdessä heikentää opetuksen järjestämisen laatua, sujuvuutta ja yhdenvertaisuutta sekä vaikeuttaa oikea-aikaisen tuen toteutumista, henkilöstön hyvinvointia ja opiskelijoiden opintoihin kiinnittymistä.

Vaikutukset: Riskien toteutuminen voi lisätä oppimisen tuen tarvetta, heikentää opiskelijoiden hyvinvointia ja opintojen etenemistä sekä kasvattaa koulupudokkuuden ja syrjäytymisen riskiä. Samalla opetuksen ja tukipalveluiden järjestäminen vaikeutuu, henkilöstön kuormitus kasvaa ja toiminnan kustannukset voivat nousta. Puutteelliset tilat, palvelut tai resurssit voivat heikentää koulutuksen laatua, yhdenvertaisuutta ja vetovoimaa.

Riskien hallinta: Riskejä hallitaan vahvistamalla ennaltaehkäisevää hyvinvointityötä sekä tiivistämällä yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa palveluiden saatavuuden ja tiedonkulun varmistamiseksi. Opiskelijamäärien kehitystä seurataan aktiivisesti resurssien ennakoivan suunnittelun tueksi. Opiskelijoiden saavutettavuutta tuetaan yhteistyössä liikennepalveluiden kanssa. Oppimis- ja liikuntatilojen turvallisuudesta, terveellisyydestä ja toimivuudesta huolehditaan suunnitelmallisella ylläpidolla ja investoinneilla. Digitaalisten palveluiden yhdenvertaisuutta vahvistetaan turvaamalla riittävät laite-, ylläpito- ja tukipalvelut. Henkilöstön työhyvinvointia tuetaan selkeyttämällä tehtävänjakoa, kehittämällä toimintaprosesseja sekä varmistamalla riittävät osaamis- ja henkilöstöresurssit.

Toimintaa varten käytettävissä olevat ulkoiset määrärahat

Koulutus

Yksikön tuloarvio ja määrärahat (ohjeellinen)

211420 Koulutus

	Tilinpäätös 2025	Alkuperäinen TA 2026	Muutettu KS 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Myyntituotot	2 043 339	1 855 760	1 855 760	1 766 500	1 810 662	1 855 929
Maksutuotot	102 788	120 000	120 000	118 000	120 950	123 974
Tuet ja avustukset	360 733	505 115	505 115	355 065	363 942	373 040
Muut toimintatuotot	54 773	64 075	64 075	51 865	53 162	54 491
TOIMINTATUOTOT	2 561 632	2 544 950	2 544 950	2 291 430	2 348 716	2 407 434
Henkilöstökulut	-14 614 796	-14 983 196	-14 983 196	-16 395 344	-16 805 227	-17 225 358
Palvelujen ostot	-2 520 624	-2 508 900	-2 508 900	-2 584 777	-2 649 396	-2 715 631
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-494 818	-533 145	-533 145	-567 850	-582 046	-596 597
Muut toimintakulut	-1 261 569	-1 454 970	-1 454 970	-1 487 740	-1 524 933	-1 563 057
TOIMINTAKULUT	-18 891 806	-19 480 211	-19 480 211	-21 035 711	-21 561 603	-22 100 643
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-16 330 175	-16 935 261	-16 935 261	-18 744 281	-19 212 888	-19 693 210
Muut rahoituskulut	-42	0	0	0	0	0
Ulkoiset rahoitustuotot ja -kulut	-42	0	0	0	0	0
VUOSIKATE	-16 330 217	-16 935 261	-16 935 261	-18 744 281	-19 212 888	-19 693 210
Poistot ja arvonalentumiset	-6 668	-56 162	-56 162	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-16 336 884	-16 991 423	-16 991 423	-18 744 281	-19 212 888	-19 693 210
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-16 336 884	-16 991 423	-16 991 423	-18 744 281	-19 212 888	-19 693 210

Peruskoulujen yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027
Määrä			
Kouluja	12	12	12
Esikoulu integroitu/oppilaita	3/12	5/15	3/8
Esikouluryhmät/oppilaita	8/100	11/120	10/106
Perusopetuksen ryhmiä/oppilaita	103/1 314	102/1 353	105/1 275
Valmistavan opetuksen integroidut oppilaat		2/13	3
Oppilaskohtaisen tuen piiriin siirrettyjä (perusopetus), %	11,9 %	13,2 %	17,1 %
Talous			
Esikoulukustannukset/oppilas, netto, euroa	8 278 ulk.	7 787 ulk.	9 417 ulk.
Esikoulun kuljetuskustannukset / oppilas, netto, euroa	1 314 ulk.	997 ulk.	1 156 ulk.
Perusopetuksen kustannukset / oppilas, netto, euroa	11 338 ulk.	11 493 ulk.	12 487 ulk.
Perusopetuksen kuljetuskustannukset /oppilas, netto, euroa	1 106 ulk.	1 156 ulk.	1 243 ulk.

Lukioiden yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027
Opiskelijoita	190	202	206
Opetustunteja	465	465	485
Netto, euroa/opiskelija	9 675 ulk.	9 165 ulk.	10 752 ulk.

Yksikkö: Vapaa sivistystyö

Vastuuhenkilö: kansalaisopiston rehtori

Yksikön tehtävät

Loviisan kaksikielinen kansalaisopisto järjestää vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen palveluja Loviisassa, Lapinjärvellä ja Pyhtäällä. Opisto tarjoaa kaikenikäisille mahdollisuuksia oppimiseen, osaamisen kehittämiseen, harrastamiseen ja hyvinvointia edistävään toimintaan. Palveluja järjestetään suomeksi ja ruotsiksi eri puolilla toiminta-aluetta. Lisäksi palveluja järjestetään digitaalisessa muodossa etäopetuksena.

Toimintaympäristön muutokset suunnittelukaudella ja käynnissä olevat hankkeet

Kansalaisopiston toimintaa kehitetään Loviisan, Lapinjärven ja Pyhtään yhteisenä palveluna. Vuonna 2027 vahvistetaan opiston johtamis- ja henkilöstörakennetta apulaisrehtorin viralla. Muutoksella tuetaan kolmen kunnan alueella toimivan kaksikielisen kansalaisopiston johtamista, toiminnan suunnittelua ja kehittämistä sekä palvelujen jatkuvuutta. Viran perustaminen ja sen kustannusvaikutukset huomioidaan sopimuskuntien välisessä yhteistyössä ja kustannusten jaossa.

Toiminnan suunnittelussa huomioidaan osallistujamäärien ja koulutuskysynnän kehitys, palvelujen alueellinen saavutettavuus sekä talouden reunaehdot. Kurssitarjontaa ja toimintatapoja kehitetään asiakaspalautteen ja toiminnasta saatavan tiedon perusteella. Yhteistyötä oppilaitosten, yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa vahvistetaan.

Syksyllä 2025 käynnistettiin Mi-taloa koskeva tarveselvitys, joka koskee ilmanvaihtoa ja valaistuksen uusimista. Tarveselvitys käsittää myös piharakennuksen, jossa on ompeluluokka ja kudontatila. Vuonna 2026 valmistuu hankesuunnittelu ja vuonna 2027 on vuorossa korjaustyöt Mi-talossa ja sen piharakennuksessa.

Toiminnan painopisteet

• Monipuolinen ja saavutettava koulutustarjonta

Tavoite: Tarjota eri-ikäisille kuntalaisille monipuolisia mahdollisuuksia oppimiseen ja harrastamiseen sekä kehittää tarjontaa kysynnän ja alueellisten tarpeiden perusteella.

• Kaksikielisyys ja yhdenvertaiset osallistumismahdollisuudet

Tavoite: Huolehtia suomen- ja ruotsinkielisen tarjonnan tasapainosta ja edistää eri väestöryhmien mahdollisuuksia osallistua toimintaan.

• Hyvinvointi, osallisuus ja yhteisöllisyys

Tavoite: Vahvistaa vapaan sivistystyön merkitystä kaikenikäisten hyvinvoinnin, osallisuuden, yhteisöllisyyden ja jatkuvan oppimisen edistäjänä.

• Kolmen kunnan yhteistyö ja toiminnan kehittäminen

Tavoite: Vahvistaa Loviisan, Lapinjärven ja Pyhtään yhteistyötä sekä kehittää palvelujen suunnittelua, järjestämistä ja saavutettavuutta koko toiminta-alueella.

- **Taloudellisesti kestävä toiminta**

Tavoite: Sovittaa koulutustarjonta kysyntään ja käytettävissä oleviin resursseihin sekä kehittää tilojen käyttöä ja toimintatapoja kustannustehokkaasti.

Riskiario

Riski: Vapaan sivistystyön keskeisiä riskejä ovat osaavan henkilöstön saatavuus, osallistujamäärien ja koulutuskysynnän muutokset sekä kustannustason nousu. Laaja toiminta-alue ja soveltuvien opetustilojen saatavuus voivat vaikuttaa palvelujen saavutettavuuteen ja koulutustarjonnan toteutumiseen. Taloudellisten resurssien ja palvelutarpeen muutokset voivat edellyttää toiminnan ja koulutustarjonnan sopeuttamista.

Vaikutus: Osallistujamäärien, koulutuskysynnän tai taloudellisten resurssien muutokset voivat johtaa kurssitarjonnan supistamiseen ja toiminnan sopeuttamistarpeisiin. Henkilöstön saatavuushaasteet voivat vaikeuttaa kurssien toteuttamista ja palvelujen jatkuvuutta. Opetustiloihin liittyvät ongelmat voivat heikentää palvelujen saavutettavuutta sekä lisätä kustannuksia.

Riskienhallinta: Osallistujamääriä, rahoituksen kehitystä ja koulutustarpeita seurataan säännöllisesti. Kurssitarjontaa ja toimintatapoja kehitetään kysynnän perusteella. Henkilöstön saatavuutta tuetaan toimivalla organisaatorakenteella ja opetustilojen toimivuus varmistetaan pitkäjänteisellä tilasuunnittelulla sekä Mi-talon korjaushankkeella.

Toimintaa varten käytettävissä olevat ulkoiset määrärahat

Vapaa sivistystyö

Yksikön tuloarvio ja määrärahat (ohjeellinen)

211430 Vapaa sivistystyö

	Tilinpäätös 2025	Alkuperäinen TA 2026	Muutettu KS 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Myyntituotot	133 805	130 000	130 000	130 000	133 250	136 581
Maksutuotot	164 266	148 000	148 000	152 500	156 312	160 220
Tuet ja avustukset	6 692	3 000	3 000	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	304 763	281 000	281 000	282 500	289 562	296 802
Henkilöstökulut	-762 059	-847 785	-847 785	-865 239	-920 641	-943 657
Palvelujen ostot	-208 582	-191 620	-191 620	-188 050	-186 601	-191 266
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-72 163	-24 165	-24 165	-25 000	-25 625	-26 266
Avustukset	-23 000	-35 000	-35 000	-35 000	-35 875	-36 772
Muut toimintakulut	-119 976	-106 600	-106 600	-109 000	-111 725	-114 518
TOIMINTAKULUT	-1 185 780	-1 205 170	-1 205 170	-1 222 289	-1 280 468	-1 312 479
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-881 016	-924 170	-924 170	-939 789	-990 905	-1 015 678
VUOSIKATE	-881 016	-924 170	-924 170	-939 789	-990 905	-1 015 678
Poistot ja arvonalentumiset	-11	0	0	-9 173	-9 162	-5 000
TILIKAUDEN TULOS	-881 028	-924 170	-924 170	-948 962	-1 000 067	-1 020 678
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-881 028	-924 170	-924 170	-948 962	-1 000 067	-1 020 678

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027
Opiskelijoita	5 277	4 900	4 900
Opetustunteja	9 902	11 000	10 500
Nettokustannukset, euroa/opiskelija	172 ulk.	188 ulk.	192 ulk.
Nettokustannukset, euroa/opetustunti	92 ulk.	77,8 ulk.	90 ulk.

Yksikkö: Ruokapalvelut

Vastuuhenkilö: ruokapalvelupäällikkö

Yksikön tehtävät

Ruokapalvelut vastaa kaupungin varhaiskasvatuksen ja koulujen ateriapalveluista sekä sovituista henkilöstöruokailun palveluista. Ruokapalvelut edistää lasten ja nuorten hyvinvointia, terveyttä ja oppimista tarjoamalla ravitsemussuositusten mukaisia, maistuvia ja turvallisia aterioita. Palvelut tuotetaan asiakaslähtöisesti, vastuullisesti ja taloudellisesti.

Toiminnan painopisteet ovat

- **Laadukas ja maistuva ruoka**

Tavoite: Edistää lasten ja nuorten hyvinvointia ja myönteistä ruokailukokemusta sekä vahvistaa osallistumista päivittäiseen ruokailuun.

- **Vastuullinen ja taloudellinen toiminta**

Tavoite: Vähentää ruokahävikkiä, tehostaa raaka-aineiden käyttöä ja kehittää ympäristön ja talouden kannalta kestäviä toimintatapoja.

- **Sujuvat ja toimintavarmat prosessit**

Tavoite: Kehittää tuotannon suunnittelua, osallistamista, seuranta ja toimintatapoja sekä hyödyntää tuotannonohjausjärjestelmää toiminnan laadun ja kustannustehokkuuden parantamisessa.

- **Osaava henkilöstö**

Tavoite: Vahvistaa henkilöstön osaamista ja valmiuksia vastata muuttuviin toimintatapoihin ja palvelutarpeisiin.

Toimintaympäristön muutokset suunnittelukaudella ja käynnissä olevat hankkeet

Ruokapalvelujen toimintaa kehitetään vastaamaan muuttuvia palvelutarpeita ja kustannuskehitystä. Vuonna 2027 painottuvat tuotannonohjausjärjestelmän hyödyntäminen, toimintaprosessien kehittäminen sekä henkilöstön osaamisen vahvistaminen.

Riskiärvio

Riski: Ruokapalvelujen keskeisiä riskejä ovat henkilöstön saatavuus ja riittävyys, elintarvikkeiden hintojen ja saatavuuden vaihtelut sekä tuotannon häiriötilanteet. Kustannustason ennakkoimattomat muutokset voivat vaikeuttaa taloudellisten tavoitteiden saavuttamista. Tuotantolaitteiden ja tietojärjestelmien häiriöt voivat vaarantaa ateriapalvelujen toimintavarmuuden ja jatkuvuuden.

Vaikutukset: Henkilöstön saatavuus ja riittävyys voi heikentää palvelutuotannon laatua ja jatkuvuutta sekä lisätä työkuormitusta. Elintarvikkeiden hintojen ja saatavuuden vaihtelut voi lisätä kustannuksia ja aiheuttaa muutoksia ruokalistoihin. Tuotannon häiriötilanteet voi keskeyttää ruoan tuotannon ja toimitukset palvelukeittäöihin. Tuotantolaitteiden ja tietojärjestelmien häiriöt voi heikentää toiminnan jatkuvuutta ja tuotannon ohjausta.

Riskienhallinta: Riskien hallintaa vahvistetaan sijaisjärjestelyillä ja henkilöstön osaamisella. Hyödynnetään hankintasopimuksia ja suunnitellaan ruokalistoja joustavasti. Ylläpidetään varautumissuunnitelmia ja toimintavalmiutta poikkeustilanteissa. Huolehditaan laitteiden huolloista ja tietojärjestelmien toimivuudesta.

Toimintaa varten käytettävissä olevat ulkoiset määrärahat

Ruokapalvelut

Yksikön tuloarvio ja määrärahat (ohjeellinen)

211401 Ruokapalvelut						
	Tilinpäätös 2025	Alkuperäinen TA 2026	Muutettu KS 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Myyntituotot	2 366	2 000	2 000	2 000	2 050	2 101
TOIMINTATUOTOT	2 366	2 000	2 000	2 000	2 050	2 101
Henkilöstökulut	-929 185	-1 095 652	-1 095 652	-1 062 647	-1 089 213	-1 116 444
Palvelujen ostot	-173 474	-155 850	-155 850	-141 750	-145 294	-148 926
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-770 755	-756 500	-756 500	-751 100	-769 877	-789 124
Muut toimintakulut	-103 545	-119 220	-119 220	-98 550	-101 014	-103 539
TOIMINTAKULUT	-1 976 959	-2 127 222	-2 127 222	-2 054 047	-2 105 398	-2 158 033
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-1 974 593	-2 125 222	-2 125 222	-2 052 047	-2 103 348	-2 155 932
VUOSIKATE	-1 974 593	-2 125 222	-2 125 222	-2 052 047	-2 103 348	-2 155 932
Poistot ja arvonalentumiset	-183 933	-185 450	-185 450	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-2 158 525	-2 310 672	-2 310 672	-2 052 047	-2 103 348	-2 155 932
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-2 158 525	-2 310 672	-2 310 672	-2 052 047	-2 103 348	-2 155 932